

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ № 3

София, 24 февруари 2022 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Гроздан Илиев

Мариана Карагъзова–Финкова

Константин Пенчев

Филип Димитров

Таня Райковска

Надежда Джелепова

Атанас Семов

Красимир Влахов

Янаки Стоилов

Соня Янкулова

при участието на секретар-протоколита Милена Петрова разгледа в закрито заседание на 24 февруари 2022 г. конституционно дело № 16/2021 г., докладвано от съдията Константин Пенчев.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата за решаване на делото по същество.

Делото е образувано на 22.07.2021 г. по искане на Висшия адвокатски съвет (ВАДВС) за установяване на противоконституционност на §1, ал. 1 от Закона за допълнение на Закона за собствеността (ЗДЗС) (обн., ДВ, бр. 46 от 2006 г., посл. доп., ДВ, бр. 18 от 2020 г.) и на § 2 от Заключителните разпоредби на Закона за изменение на Закона за собствеността (ЗР на ЗИЗС) (обн., ДВ, бр. 7 от 2018 г., в сила от 31.12.2017 г.).

Вносителят излага подробно съображенията си в подкрепа на твърдените противоречия на оспорените разпоредби с чл. 17, ал. 1, 2, 3 и 5, както и с чл. 4, ал. 1 от Конституцията.

В искането се поддържа, че разпоредбата на §1, ал. 1 ЗДЗС поставя обектите, представляващи частна собственост, под различен частноправен режим с оглед на титуляра на правото на собственост - държавата и общините, включително върху държавни или общински училища или други държавни или общински институции в системата на училищното или предучилищното образование, от една страна, и всички останали физически и юридически лица - от друга. Според ВАдвС така законодателят поставя една категория частна собственост и нейните собственици в привилегировано положение спрямо друга и нарушава конституционното изискване частната собственост да се гарантира и защитава от закона, което предполага еднаквото ѝ третиране от закона и въвеждане на изключения в режима на собствеността еднакво спрямо всички правни субекти. Твърди се също, че оспорената разпоредба представлява непропорционално ограничаване на правото на останалите титуляри на частна собственост, тъй като съответните държавни и общински органи са имали пълната възможност да изпълнят задълженията си по опазване и съхранение на имотите, които са тяхна собственост, и не могат да черпят права от дългогодишното си бездействие.

По отношение на разпоредбата на § 2 ЗР на ЗИЗС се сочи, че чрез отнемането с обратно действие на давностното владение, се отнема и неговия вещноправен ефект, респективно придобитото право на собственост, като така законодателят нарушава конституционната норма на чл. 17, ал. 3 във връзка с ал. 5 от Конституцията.

В заключение вносителят поддържа, че дългогодишният и периодично налаган „мораториум“, съчетан с прилагането му с обратно

действие в случаите, в които законодателят не го е удължил своевременно, създават едно постоянно във времето правно положение, при което частна собственост на държавата, общините и определени институции се ползва със защитата на публична собственост, без да се търси ефективно решение от страна на законодателя, което да доведе до справедливост, пропорционалност и стабилност на правния ред.

С определение от 9.09.2021 г. Конституционният съд е допуснал искането за разглеждане по същество.

По делото са постъпили писмени становища и правни мнения от следните конституирани заинтересовани институции и поканени организации, както и специалисти от науката и практиката: министъра на правосъдието, министъра на регионалното развитие и благоустройството, Национално сдружение на общините в Република България, Нотариална камара на Република България, Съюз на юристите в България, Български хелзинкски комитет, проф. д-р Венцислав Стоянов, проф. д-р Люба Панайотова, проф. д-р Павел Сарафов, проф. д-р Таня Йосифова, доц. д.ю.н. Красен Стойчев, доц. д-р Венцислав Петров, доц. д-р Захари Торманов, доц. д-р Златимир Орсов.

В своето становище министърът на правосъдието подчертава, че независимо, че опазването на държавната собственост е изключително важно, е недопустимо с аргументи за целесъобразност да се пренебрегват и нарушават основни начала, заложи в Конституцията на Република България, какъвто е принципът на неприкосновеност на частната собственост. Според него прекомерно дългият срок на наложения мораториум не кореспондира с изискването за конституционност на приетата мярка като цяло.

Министърът на регионалното развитие и благоустройството застъпва позицията, че законовата норма на § 1, ал. 1 ЗДЗС не е произволно създадена

и не нарушава чл. 4, ал. 1 от Конституцията, тъй като целта на разпоредбата не е да създаде условия за непредвидимост и неравно третиране на частноправните субекти, а да регламентира способ, с който държавата и общините да защитят своето право на собственост, с оглед защитата на по-широкия обществен интерес. В този смисъл спирането на придобивната давност по отношение на имоти – частна държавна или общинска собственост има охраняваща роля.

В становището на Национално сдружение на общините в Република България се поддържа, че неколкотократно спиране от законодателя на придобивната давност по отношение на имотите - частна общинска собственост и придаването на обратно действие на спирането на давността е резултат от липсата на ясна законодателна концепция за решаването на този сериозен обществен проблем, както и че недостатъчно проактивната позиция на органите на законодателната и изпълнителната власт (централна и местна) през годините не би могла да послужи като основание за продължително привилегировано третиране на титуляри на правото на собственост, независимо от техния правен статут.

Нотариалната камара на Република България подкрепя извода на вносителя на искането, според който „законодателят поставя една категория частна собственост и нейните собственици в по-привилегировано положение спрямо друга.“. В становището се поддържа, че Законът за собствеността урежда договорните ограничения на правото на собственост във връзка с притежаването и упражняването в пълен обем на правомощията на собственика, възможността за ограничения за благоустройствени и здравни цели, но не урежда неравенство в зависимост от субекта. Частната държавна и частната общинска собственост не съдържат в себе си никакви допълнителни, придадени правомощия, от които да се ползват притежателите им.

Съюзът на юристите в България заявява категорично становище, че при създаването на законови разпоредби в правовата държава законодателят трябва да търси решения, които да са в синхрон с чл. 17, ал. 1 от Конституцията, както и справедливия интерес в рамките на конституционния модел, а не на база неясни или липса на каквито и да е критерии, да се нарушават правата и интересите на правните субекти, установени в Конституцията на Република България, какъвто е настоящият случай.

Според Българския хелзински комитет чрез въвеждането на мораториум държавата използва най-лесния начин да обезпечи своето бездействие по опазване и грижа на имотите, частна държавна и общинска собственост, като добър стопанин. В становище се посочва, че целта на 15-годишния мораториум не е защита на обществен интерес, а суспендиране на действието на придобивната давност по отношение на частни държавни и общински имоти, без условия и без срок.

В писменото си правно мнение проф. д-р Венцислав Стоянов намира, че с наложеното продължително спиране на давностния срок по отношение на държавни и общински имоти - частна собственост Законът за собствеността на практика изравнява частната с публичната държавна и общинска собственост, което е недопустимо според чл. 17, ал. 2 от Конституцията. По отношение на § 2 ЗР на ЗИЗС сочи, че разпоредбата противоречи на принципа на правова държава, прокламиран в чл. 4, ал. 1 от Конституцията.

Проф. д-р Люба Панайотова застъпва виждането, че гражданите и юридическите лица не могат да се намесват в правомощията на държавните и общинските органи да опазват и съхраняват своите имоти, поради което и не може да се говори за непропорционално ограничаване на правото на останалите титуляри на частна собственост чрез разпоредбата на § 1, ал. 1

ЗДЗС. Същевременно отчита, че мораториумът е наложен като временна мярка, като временно състояние, но действа много продължително във времето и с това внася несигурност и непредвидимост у правните субекти, което поражда известно противоречие с принципа на правовата държава.

Позицията на проф. д-р Павел Сарафов е, че разпоредбата на § 1, ал. 1 ЗДЗС осигурява защита на държавата и общините срещу загубване на тяхното право в случай, че друго лице го придобие по специфичен първичен начин. Тази защита е в ущърб на владелеца на чуждата вещ, но това не означава, че е накърнено негово защитено от Конституцията право. Владелецът разполага само с едно правно очакване, според което може да стане собственик, но това не е нито сигурно, нито е ценност, която се ползва с конституционна защита. По отношение на § 2 ЗР на ЗИЗС посочва, че с тази разпоредба се придава обратно действие на забраната за придобиване по давност на имоти държавна и общинска собственост в периода от 31.12.2017 г. до 19.01.2018 г. На практика това означава, че за краткия период между двете дати, ако едно лице е придобило право на собственост, то ще следва да му се отнеме. Според проф. Сарафов подобно отнемане няма конституционна опора и по същество представлява противоконституционно отнемане на вече възникнало право на собственост.

Проф. д-р Таня Йосифова застъпва тезата, че въвеждането на мораториум за придобиване по давност на посочените в § 1, ал. 1 ЗДЗС обекти следва да се разглежда като израз на грижата на държавата, респ. общината, да запазят тези обекти в техния патримониум, докато се намери по-добро разрешение, включително възможността те да бъдат евентуално трансформирани в публична собственост. Възприемането на противното разрешение, а именно – че посочените обекти биха могли да бъдат придобивани от други субекти, би могло да доведе до упреци, че държавата negliжира обществения интерес, който е призвана да защитава.

В писменото си правно мнение доц. д.ю.н Красен Стойчев поддържа, че Конституцията не въвежда забрана да се установява различен режим по отношение на частната държавна собственост в сравнение с общия режим на правото на собственост, поради което забраната да се придобива частна държавна собственост чрез давностно владение би могло да се представи като специфика в режима на частната държавна собственост. Отбелязва също, че с §1, ал. 1 ЗДЗС по същество законодателят суспендира текста на чл. 7, ал. 3 от Закона за държавната собственост, като според доц. Стойчев подобен начин на регулиране на отношенията не е в синхрон с механизмите, по които функционира правовата държава.

Доц. д-р Венцислав Петров обосновава разбирането, че с разпоредбата на §1, ал. 1 ЗДЗС законодателят поставя държавата и общината, в качеството на субекти на гражданското право, в неравнопоставена позиция спрямо останалите субекти на гражданското право, което според него е лишено от оправдание. В правното мнение са изложени и съображения в подкрепа на извода за противоконституционност на § 2 ЗР на ЗИЗС.

Според доц. д-р Захари Торманов налагането и продължаването на мораториума върху придобивната давност за имоти частна държавна или общинска собственост за период повече от 16 години, създава привилегировано положение за държавата и общините, като титуляри на имоти частна държавна или общинска собственост, което е неоправдано от конституционноправна гледна точка. Доц. Торманов намира и че придаденото с § 2 ЗР на ЗИЗС обратно действие на удължаването на мораториума върху давността върху имоти частна държавна или общинска собственост противоречи на чл. 4, ал. 1 от Конституцията и на чл. 17, ал. 3 и 5 от Конституцията.

Доц. д-р Златимир Орсов намира искането за неоснователно, като излага подробно съображения за противоконституционност на института на придобивната давност.

Конституционният съд, като обсъди доводите в искането, постъпилите по делото писмени становища и правни мнения, както и относимата правна уредба, за да се произнесе, взе предвид следното:

Предмет на оспорване са две разпоредби – § 1, ал. 1 ЗДЗС (обн., ДВ, бр. 46 от 2006 г., посл. доп., ДВ, бр. 18 от 2020 г.) и § 2 ЗР на ЗИЗС (обн., ДВ, бр. 7 от 2018 г., в сила от 31.12.2017 г.). Нормите, предмет на конституционен контрол, са систематично, логически и функционално свързани и съвкупно изграждат структурата на цялостна правна регламентация, което налага съвкупното им разглеждане.

Разпоредбата на § 1, ал. 1 ЗДЗС гласи:

„§ 1. (1) Давността за придобиване на имоти – частна държавна или общинска собственост спира да тече до 31 декември 2022 г., включително за придобиване на земеделски земи, които са собственост или върху които е възстановено правото на собственост по реда на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи на държавни или общински училища, или на други държавни и общински институции в системата на предучилищното и училищното образование.“

Историческият анализ на разпоредбата показва, че мораториумът върху придобиването по давност на недвижими имоти частна държавна и частна общинска собственост е въведен за първи път със ЗДЗС (обн., ДВ, бр. 46 от 06.06.2006 г., в сила от 1 юни 2006 г.) първоначално временно за 7 месеца. С § 3 ЗР на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 105 от 2006 г.) срокът е удължен за втори път с 1 година – до 31 декември 2007 г. С § 1 ЗИДЗС (обн., ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 31.12.2007 г.) е удължен за трети път с още една година

– до 31 декември 2008 г. Четвъртото удължаване е въведено със ЗИЗС (обн., ДВ, бр. 109 от 2008 г.) и е със срок до 31 декември 2011 г. Петото удължаване е въведено със ЗИЗС (обн., ДВ, бр. 105 от 2011 г., в сила от 31.12.2011 г.), като срокът е удължен до 31 декември 2014 г.

Със ЗИДЗС (обн., ДВ, бр. 107 от 2014 г., в сила от 31.12.2014 г.) срокът е удължен за шести път, като е предвидено да изтече на 31 декември 2017 г. Последното до този момент и седмо по ред удължаване на забраната за придобиването по давност на имоти – частна държавна и общинска собственост е до 31.12.2022 г. Въведено е с § 1 ЗИЗС (обн., ДВ, бр. 7 от 2018 г., в сила от 31.12.2017 г.), като в § 2 ЗР на ЗИЗС е предвидено ретроактивно действие на спирането на давността, считано от 31 декември 2017 г. През 2020 г. със ЗДЗС законодателят е разширил обхвата на мораториума, като е включил и земеделските земи, които са собственост или върху които е възстановено правото на собственост по реда на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи на държавни или общински училища, или на други държавни и общински институции в системата на предучилищното и училищното образование.

Разпоредбата на § 1, ал. 1 ЗДЗС стеснява приложното поле на придобивната давност като регламентиран в действащото законодателство вещноправен способ за придобиване на собственост. По този начин се засяга правото на собственост като основно право на гражданите. То е предназначено да гарантира на отделния човек свободно пространство в имущественоправната сфера и с това да направи възможно той да гради живота си на собствена отговорност (виж Решение № 15 от 2010 г. по к. д. № 9/2010 г.). Като основно право част от обективния правен ред, правото на собственост обаче „живее” не само като субективно право, а и като нормативно определено право, с което държавата е длъжна да се съобразява. Самото понятие за основно право на собственост е по-широко от това в

гражданското право и в обхвата на защитеното му от Конституцията съдържание попадат и предвидените в законодателството способности за придобиване на собственост. За една правова държава, която въздига правото на собственост в основно право с конституционен ранг, е чуждо разбирането, според което на гражданите се дължи конституционна защита само на вече придобита собственост, но се пренебрегват условията за придобиване на собственост чрез предвиден от националното право придобивен способ.

Конституционният съд в своята практика многократно се е произнасял по въпросите на собствеността, нейната конституционна уредба, развита и детайлизирана със законодателството, с особеностите и специфичните характеристики на различните видове собственост, като е имал възможност да обсъди и различията между публичната и частната държавна и общинска собственост. Тези различия се свеждат до характера на субектите – носители на правото на собственост и до вида и предназначението на обектите на правото на собственост (виж Решение № 2 от 2000 г. по к. д. № 2/2000 г.). От гледна точка на субектите, които могат да бъдат носители на частна собственост, Конституционният съд приема, че всеки правен субект може да има такава собственост. За гражданите частната собственост е средство да удовлетворяват личните си и тези на близките им потребности, но освен това им дава възможност да развиват и стопанска дейност, от която да извличат доходи. За юридическите лица частната собственост е условие за тяхната икономическа стабилност, за разрастването на тяхната дейност и за постигането на целите, за които те са създадени. Държавата и общините също могат да имат частна собственост, защото и за тях е открита възможността да извършват стопанска дейност и да бъдат участници в гражданския оборот. Властническите правомощия на държавните и общинските органи и необходимостта да се използва собствеността на

държавата и общините в обществен интерес не дават основание тяхната собственост да се счита винаги за публична (виж Решение № 19 от 1993 г. по к. д. № 11/1993 г.).

Конституционният съд е имал възможност да се произнесе, че държавата и общините като носители на права върху вещи – частна собственост, които обслужват по-ограничени интереси в сравнение с публичната собственост, се явяват субекти на частното право (виж Решение № 3 от 2008 г. по к. д. № 3/2008 г.). В частното право водещ е принципът на равенство и в частност на равнопоставеност на субектите. Конституционният съд многократно е подчертавал, че при упражняване на частната собственост всички правни субекти, включително държавата и общините, са равнопоставени. Следователно обемът на правата и задълженията на държавата и общините като титуляри на частна собственост не може да бъде принципно различен от обема на правата и задълженията на всеки друг частноправен субект по отношение на притежаваното имущество (виж Решение № 15 от 2010 г. по к. д. № 9/2010 г.).

Декларираната в мотивите към проекта на Закона за допълнение на Закона за собствеността (№ 602-01-40 от 29 май 2006 г., 40-то НС) цел, с оглед на която възприетото в оспорената уредба разрешение е въведено в правния мир, е да се предотврати „съществуваща реална опасност да се нанесе огромна щета на държавата и общините чрез придобиване по давност на тяхна собственост“. В мотивите на законопроекта е посочено още, че недвижимите имоти - собственост на държавата и на общините, в преобладаващата си част не са идентифицирани и актувани съгласно законовите изисквания и са изложени на риск от завземане от частни лица и въвличане на държавата и общините в многобройни спорове за собственост.

Конституционният съд отчита, че стремежът на законодателя да запази имоти – собственост на държавата и общините - в техния патримониум, е легитимна законодателна цел, чието постигане в отделни случаи може да наложи ограничения на правото на собственост на другите правни субекти. Възможността правото на собственост да бъде ограничавано в името на друга конституционна ценност поставя на преден план въпроса за пределите на намеса в защитеното му съдържание, които се извеждат от принципа на правовата държава. Принципът на правовата държава е основно начало на Конституцията: на първо място – преамбюлът посочва, че създаването на „демократична, правова и социална държава“ е сред висшите цели, за чието постигане е създадена самата Конституция, и на второ – в чл. 4 сред основните начала на конституционния ред.

Класически компонент на правовата държава е изискването за пропорционалност, като част от разбирането за справедливост (материалното измерение на правовата държава). Принципът на пропорционалност е утвърден като необходим ориентир и мяра за съразмерност за балансиране на правната уредба, когато се отнася за ограничаване на основни права. Изискването за съразмерност присъства осезаемо в практиката на българския Конституционен съд с последователно развивано съдържание, като мерило за границите на търпима намеса на държавата в пространството на основните права (Решение № 20 от 1998 г. по к. д. № 16 от 1998 г.; Решение № 1 от 2002 г. по к. д. № 17/2001 г.; Решение № 15 от 2010 г. по к. д. № 9/2010 г.; Решение № 2 от 2011 г. по к. д. № 2/2011 г.; Решение № 14 от 2014 г. по к. д. № 12/2014 г.; Решение № 2 от 2015 г. по к. д. № 8/2014 г. Решение № 7/2019 г. по к. д. № 7/2019 г. и др.).

Конституционният съд преценява, че предвиденият в § 1, ал. 1 ЗДЗС (обн., ДВ, бр. 46 от 2006 г., в сила от 1 юни 2006 г.) срок на действие на мораториума върху давността за придобиване на имоти частна държавна

или общинска собственост – до 31 декември 2022 г., нарушава конституционния принцип на пропорционалност и съществено надхвърля необходимото за постигане на дефинираните цели – не е налице конституционно оправдание за наложителност на толкова дълъг период на спиране на давностния срок, който да е необходим на държавата и общините да предприемат съответните действия по защита на своята собственост. Още повече, че вместо продължителността на мораториума да се съкращава, тя се удължава – от една на три години и вместо с това да приключи, последното засега удължаване е с нови пет години. Видно от мотивите към проекта на Закона за допълнение на Закона за собствеността (№ 602-01-40 от 29 май 2006 г., 40-то НС), мораториумът е замислен като временна мярка. В действителност обаче в резултат от многократното удължаване на срока на неговото действие, забраната за придобиване по давност на имоти – частна държавна и общинска собственост на практика прераства в едно постоянно правно положение. По този начин се накърнява доверието в законодателството присъщо на правната държава, тъй като за правните субекти е невъзможно да предвидят с достатъчно висока степен на сигурност и обзримост докога ще действа мораториумът и дали направеното с § 1 ЗИЗС (обн., ДВ, бр. 7 от 2018 г., в сила от 31.12.2017 г.) изменение в оспорената разпоредба ще бъде последното удължаване във времето на спирането на срока на придобивната давност.

Конституционният съд констатира несъразмерност на оспорената уредба и с оглед законовите срокове за придобиване на собственост при давностно владение – периодът на спиране на давностния срок многократно надвишава най-дългия възможен срок на давностно владение, което законът изисква, за да се придобие право на собственост върху владения имот. В рамките на прекомерно дългия срок на предвидения в § 1, ал. 1 ЗДЗС мораториум, на владелците на имоти – частна държавна или общинска

собственост е наложено да търпят безсрочно бездействието на държавата и общините, които не са стимулирани да предприемат необходимите действия за изпълнение на вменените им по закон задължения да стопанисват и управляват собствеността си с грижата на добър стопанин. Последователно е разбирането на Конституционния съд, според което всяко ограничаване на основни конституционни права на гражданите, което в действителност е предназначено да компенсира неспособността на държавата да изпълнява задълженията си, е недопустимо в правовата държава (Решение № 6/2013 г. по к. д. № 5/2013 г.; Решение № 3 от 2021 г. по к. д. № 11/2020 г.; Решение № 11 от 2021 г. по к. д. № 7/2021 г.). Обстоятелството, че през продължителен период от време държавата и общините не са предприели действия по установяване, регистриране и актуване на притежаваните от тях имоти, не може да бъде основание за съществена промяна на правния режим на основни права и затова такова ограничение е конституционно нетърпимо.

С оглед изложеното Конституционният съд приема, че разпоредбата на § 1, ал.1 ЗДЗС следва да бъде обявена за противоконституционна, като противоречаща на чл.17, ал.1 и чл.4 от Конституцията.

С обявяването на разпоредбата на § 1, ал. 1 ЗДЗС за противоконституционна не се засяга нейния досегашен ефект. Съгласно чл. 151, ал. 2, изр. 3 от Конституцията последиците от преустановяване на мораториума ще настъпят от момента на влизане на настоящото решение в сила.

С атакувания § 2 ЗР на ЗИЗС е придадено обратно действие на последното по време удължаване на срока на спиране на давността за придобиване на имоти – частна държавна или общинска собственост, прието с § 1 ЗИЗС (обн., ДВ, бр. 7 от 2018 г.). Разпоредбата на § 1 ЗИЗС е обнародвана в ДВ, бр. 7 от 19 януари 2018 г., но влизането ѝ в сила е от 31 декември 2017 г. – § 2 ЗР на ЗИЗС. По този начин с обратна сила се отнема

вещноправният ефект на давностното владение, осъществявано в периода от 31 декември 2017 г. до 19 януари 2018 г.

Конституционният съд вече е имал възможност да се произнесе, че Основният закон наред с прокламиране на принципа на действие на нормативните актове за в бъдеще (*ex nunc*) допуска по изключение възможност за придаване на обратно действие (*ex tunc*) на норми в случаите, когато законодателят определя друг срок за влизане в сила на закон или отделни негови разпоредби, след тридневния срок от обнародването или преди този срок. В Конституцията няма забрана материалният гражданскоправен закон да има обратно действие. Такава забрана изрично е предвидена в разпоредбата на чл. 5, ал. 3 от Конституцията само за законите, с които се предвижда наказателна отговорност. Според Конституционния съд обаче от основополагащия принцип на правова държава следва, че принципът на неретроактивност на правните норми трябва да се прилага във всички случаи, когато новите правни норми засягат права или създават задължения за минало време (виж Решение № 10 от 2011 г. по к. д. № 6/2011 г.). Дори тогава, когато се приема, че материалният граждански закон по изключение може да има обратна сила, това не следва да се приложи за основните конституционни права, каквото е правото на собственост (Решение № 12 от 2010 г. по к. д. № 15/2010 г.).

В своята практика Конституционният съд поддържа, че „когато със закон е предоставена възможност на гражданите да придобият по давност определена категория вещи [...] не може с последващ закон да се прогласи неприложимост на тази давност при установяването на правото на собственост върху тях. Подобен законодателен подход накърнява правната сигурност и предвидимостта на нормативната уредба като основни характеристики на правовата държава.“ (виж Решение № 7 от 2009 г. по к. д. № 11/2009 г.). Оспорената норма на § 2 ЗР на ЗИЗС противоречи на чл. 4,

ал. 1 и на чл. 17, ал. 1 и ал. 3 от Конституцията, тъй като засяга вече придобити права – в случая правото на собственост, основаващо се на изтекла в периода от 31 декември 2017 г. до 19 януари 2018 г. придобивна давност.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията Конституционният съд

Р Е Ш И:

Обявява за противоконституционни разпоредбите на § 1, ал. 1 от Закона за допълнение на Закона за собствеността (обн., ДВ, бр. 46 от 2006 г., посл. доп., ДВ, бр. 18 от 2020 г.) и на § 2 от Заключителните разпоредби на Закона за изменение на Закона за собствеността (обн., ДВ, бр. 7 от 2018 г.).

Председател:

Членове:

Г